

Vreme: 14.07.2026 12:07

Medij: novaekonomija.rs

Link: [https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/srbija-zemlja-čudesnog-duga-da-li-nas-posle-izbora-čeka-](https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/srbija-zemlja-čudesnog-duga-da-li-nas-posle-izbora-čeka-ekonomska-implozija)

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija, zemlja čudesnog duga: Da li nas posle izbora čeka ekonomska implozija

10350

Priča o javnom dugu Srbije možemo da nam pomogne u ovim neizvesnim vremenima da vidimo ko nam "radi o glavi" i šta bi moglo da nas sačeka nadalje u ekonomiji. U zemlji kojoj zaduživanje zavisi od zapadnih kamatnih stopa, energetika od Rusa i a investicije od Kine - šta možete očekivati? Zemlju čudesnog duga koji [...]

Priča o javnom dugu Srbije možemo da nam pomogne u ovim neizvesnim vremenima da vidimo ko nam "radi o glavi" i šta bi moglo da nas sačeka nadalje u ekonomiji. U zemlji kojoj zaduživanje zavisi od zapadnih kamatnih stopa, energetika od Rusa i a investicije od Kine - šta možete očekivati? Zemlju čudesnog duga koji bi bio izuzetno visok da nije fiksnog kursa dinara. Vidi se to lepo i po kampanji za predstojeće izbore - ne pominju se projekti pruge do Budimpešte i Niša uopšte, a ni velika solarna elektrana. Umesto toga vlast je spala na još otvaranja puteva, Expo i manje od milijarde investicija iz Kine u narednim godinama. Priča o javnom dugu Srbije možemo da nam pomogne u ovim neizvesnim vremenima da vidimo ko nam "radi o glavi" i šta bi moglo da nas sačeka nadalje u ekonomiji. U zemlji kojoj zaduživanje zavisi od zapadnih kamatnih stopa, energetika od Rusa i a investicije od Kine - šta možete očekivati? Zemlju čudesnog duga koji bi bio izuzetno visok da nije fiksnog kursa dinara. Vidi se to lepo i po kampanji za predstojeće izbore - ne pominju se projekti pruge do Budimpešte i Niša uopšte, a ni velika solarna elektrana. Umesto toga vlast je spala na još otvaranja puteva, Expo i manje od milijarde investicija iz Kine u narednim godinama. Nema ni pomena o jačanju novih stranih direktnih investicija (SDI), pominje se isključivo lična i javna potrošnja koja će voditi rast. Da li ekonomija za koju su očekivanja već u dva navrata ove godine spuštana nadole može da podnese rastući javni dug? Ekonomisti kažu da ima još dovoljno mesta. Međunarodni monetarni fond (MMF) sa kojim zemlja ima savetodavni aranžman kaže da "rastući pritisci na tekuću potrošnju i ambiciozna agenda javnih investicija usporavaju tempo smanjenja duga". Kako dodaju, na srednji rok bilo bi dobro postepeno preći na "fleksibilniji" režim kursa. "Vlast u Srbiji koristi visoku stopu inflacije koja "pumpa" nominalni BDP, što im odgovara za prikazivanje uspeha. Rast BDP-a se održava kroz enormni skok domaće potrošnje (povećanje plata i penzija) i investicije poput onih vezanih za Expo, o kojima javnost ima veoma malo uvida. Svi smo "zarobljenici" fiksno precenjenog dinara. Ova strategija je kao "alhemija" ili "čarobna formula" koja održava privid stabilnosti, ali nosi rizik od ekonomske "implozije" nakon eventualne promene vlasti", objašnjava Đorđe Đukić, profesor na Ekonomskom fakultetu. On je stava da zbog postavki kursa javni dug nije ugrožen. U maju je javni dug iznosio 43,7 odsto BDP-a, ali "iako je nominalno nizak, eksterni dug je povećan za oko dve milijarde evra", kaže Đukić. Đorđe Đukić Implozija koja bi mogla da nam se desi posle eventualne promene vlasti se akumulirala loše vođenom ekonomskom politikom, a verovatno i korupcijom prethodnih godina. Ni MMF ne gleda blagonaklono na potrošnju pred izbore, jer kako kažu, "potencijalno može da potkopa dugogodišnju posvećenost vlasti zdravim makroekonomskim politikama i odloži strukturne reforme". Profesor Đukić nam daje i komparaciju sa dve države sa kojima Srbija može da se poredi u ekonomskom smislu, a koje su nedavno prošle kroz promenu vlasti. U oba slučaja konstatovani su deficiti u državnoj kasi, a valute su oslabile. Prema njegovom mišljenju, nije isključeno da nakon promene vlasti u Srbiji, ukoliko do nje dođe, zateknemo sličnu situaciju u budžetu, jer jedan od najvećih problema u zemlji je transparentnost u

Vreme: 14.07.2026 12:07

Medij: novaekonomija.rs

Link: [https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/srbija-zemlja-cudesnog-duga-da-li-nas-posle-izbora-ceka-](https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/srbija-zemlja-cudesnog-duga-da-li-nas-posle-izbora-ceka-ekonomski-implozija)

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija, zemlja čudesnog duga: Da li nas posle izbora čeka ekonomska implozija

potrošnji. Rumunija i Mađarska su, uz Poljsku, Bugarsku i Hrvatsku, prema profesoru Đukiću, zemlje sa kojima ima smisla porediti Srbiju. Za ovu grupu zemalja Svetska banka je revidirala rast naniže za 2026. godinu u odnosu na 2025. godinu. Rumunija se nalazi u političkoj krizi i obelodanjen je ogroman budžetski deficit. Prognozira se veoma nizak rast od svega 0,1 odsto do 0,2 odsto 2026. godine. Biće neophodno preduzimanje "drastičnih ili brutalnih mera" za redukciju nagomilanog budžetskog deficita, prema rečima našeg sagovornika. U Mađarskoj je takođe nedavno obelodanjen značajan budžetski deficit, koji se nakon izbora nalazi se na blagoj uzlaznoj putanji. Najoptimističnije prognoze rasta mađarske ekonomije kreću se između 1,2 odsto i dva odsto, što delom zavisi od efekata korišćenja EU fondova koji bi mogli nastupiti sledeće godine, kaže Đukić. Đukić ističe da su u Rumuniji i Mađarskoj institucije i statistika otvoreno prikazale tešku situaciju i deficite, umesto da ih prikrivaju, što se navodi kao primer koji bi građani Srbije trebalo da poznaju kao scenario koji može uslediti nakon promene vlasti. Da bude jasno, javni dug Srbije zaista nije ugrožen, ali je rast BDP-a već dva puta revidiran nadole i to od strane MMF-a, ali i drugih institucija. S obzirom da udeo javnog duga u BDP-u opada sa rastom BDP-a, zemlje mogu da zapadnu u probleme onda kada rast privrede podbaci. Očekivanja su za ovu godinu da će rast biti 2,8 odsto od MMF-a, a oko tri odsto od strane vlasti. U oktobru prošle godine, projekcija je bila da će BDP Srbije u 2026. porasti za 3,6 odsto da bi u januaru to korigovali na tri odsto i ponovo u aprilu ove godine na 2,8 odsto. "U kontekstu globalne i naftne krize, rast BDP-a iznad dva odsto smatra se uspehom, dok bi rast iznad 2,5 odsto u ovim okolnostima bio "super" rezultat. Iako su najave o rastu preko tri odsto optimistične, njihovim ostvarenjem bi se postigao značajan uspeh. Što se tiče rizika od NIS-a, prema poslednjim godišnjim podacima proizvodnja derivata nafte iznosila bi 0,8 odsto BDP-a, i eksploatacija nafte i gasa 0,1 odsto, zajedno oko 0,9 odsto. To znači da bi toliki bio godišnji pad BDP-a ako bi NIS stao cele godine. Naravno, to se neće desiti, ali svaki mesec ugašene rafinerije smanjuje rast BDP-a za oko 0,1 procentni poen", navodi Vasko Kelić, ekonomista sa Instituta društvenih nauka i odbornik Zeleno-levog fronta. Naš sagovornik smatra da je nemoguće da javni dug brzo dostigne nivo od 60 odsto, osim u slučaju drastičnih scenarija sličnih onima pre fiskalne konsolidacije. Stabilnost javnog duga direktno zavisi od održavanja planiranog privrednog rasta, a Kelić upozorava i da energetske šokove imaju odloženi efekat koji se kasnije prelijeva na inflaciju i smanjenje potrošnje zbog skupljih resursa. I MMF prepoznaje rizike što se tiče nepredviđenih situacija koje bi mogle da ugroze potrošnju iz državne kase, a za koje su vlasti predvidele odgovore ukoliko do takvih problema i dođe. Tako smo od MMF-a saznali da to uključuje reprioritizaciju investicionih projekata (0,3 procenta BDP-a) i smanjenje potrošnje na nebitne robe i usluge (0,2 procenta BDP-a). U teškom scenariju sa stalno visokim cenama energije, vlasti mogu razmotriti dodatne privremene i bolje ciljane mere podrške, uključujući proširenje Programa za energetske ranjiva domaćinstva i subvencionisanje javnih komunalnih preduzeća za daljinsko grejanje. Fond kaže i da su vlasti u Srbiji identifikovale projekte koji bi mogli biti odloženi, što je ostalo potpuno nepoznato javnosti u zemlji. MMF u slučaju crnog scenarija očekuje rast BDP-a Srbije od dva odsto i za ovu, ali i narednu godinu dok bi prosečna inflacija išla na 6,2 ove i 7,5 odsto naredne godine. Inače ekonomisti kada rade očekivanja za naredni period računaju na moguće pozitivne i negativne razvoje situacija u pojedinim segmentima. Ali prema i jednom i drugom mogućem scenariju, inflacija će biti viša i jača tek od narednog perioda, što zbog toga što treba da prođe određeno vreme da bi se tržišni skok cena imputa prelio u cene proizvoda, a što zbog toga što će od septembra biti niža baza za poređenje, s obzirom na to da je prošle godine tog meseca uvedeno ograničenje na marže. Samim tim inflatorni udar nam sledi i očekuje se da će trajati do proleća naredne godine, očekuje MMF. Za razliku od njih Narodna banka Srbije "predviđa privremeni skok inflacije krajem godine". Ukoliko energetske šokove potraje, očuvanje fiskalnog sidra zahtevaće sprovođenje mera za nepredviđene situacije koje su utvrdile vlasti, uključujući racionalizaciju tekuće potrošnje i strogo određivanje prioriteta investicionih projekata, tvrdi MMF, a na osnovu onoga što je čuo od srpskih vlasti u razgovorima. S obzirom da smo videli da energetske šokove za Srbiju i dalje traje, zbog NIS-a, a da će uvećane cene tek da se osećaju, jasno je i da su srpske vlasti prekršile već data obećanja međunarodnom zajmodavcu da neće biti dodatne potrošnje oko izbora. A da se od nekih projekata odustane i da se racionalizuje potrošnja da se ne bi deficit dodatno širio, to će verovatno ostati kao amanet narednim vlastima. Srbija veoma zavisi od kretanja u nemačkoj privredi. Đukić upozorava i na sumorne prognoze rasta jer zvanična procena nemačke vlade za tekuću godinu predviđa rast od svega 0,5 odsto. Rast od 0,9 odsto prognozira se tek za 2027. godinu, pa se i pozitivan impuls za srpsku privredu iz Nemačke može očekivati tek naredne godine. Kako kažu iz Fonda, očekuje se da će se neto priliv stranih direktnih investicija donekle oporaviti 2026. godine, ali će ostati ispod nivoa iz 2020-24. godine kao procenat BDP-a. Spoljna neizvesnost (posebno u automobilske sektoru) i dalje postoji, investicije u rudarski sektor nastavljaju da se ublažavaju, a strani investitori smatraju da su trenutni podsticaji vlasti za promociju investicija manje atraktivni. Hitno su potrebne reforme kako bi se povećala produktivnost, poboljšalo upravljanje i

Vreme: 14.07.2026 12:07

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/srbija-zemlja-cudesnog-duga-da-li-nas-posle-izbora-ceka->

Autori: Redakcija

Teme: Svetska banka

Naslov: Srbija, zemlja čudesnog duga: Da li nas posle izbora čeka ekonomska implozija

poslovno okruženje i rešili nedostaci u kritičnoj infrastrukturi. Potrebna je i nova strategija za promociju investicija, navodi MMF. A hitnost se odnosi na akciju sprskih vlasti koja je ove godine, kao i svih prethodnih, bila usmerena samo na dobijanje izbora ili ostanak na vlasti. I pored dosta primedbi što od stranih, što od domaćih ekonomista da je rast na subvencijama iscrpljen, političari na pozicijama nisu hteli da se bave ovom temom, već su ponudili EXPO. Kratkotrajne investicije ne menjaju dugoročnu investicionu poziciju zemlje, pa će i ovaj problem sačekati neke nove vlasti. Samo bi Emiratima ove godine trebalo da vratimo dve milijarde dolara: Eksplozija troškova kapitalnih projekata sve veći teret

